

B. Ol.

Muzeum Nikoli Tesli w Belgradzie

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 3/4, 657-658

1958

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z PRAC ZESPOŁU POLSKIEJ TECHNIKI FILMOWEJ

Dnia 4 czerwca br. odbyło się posiedzenie Zespołu Historii Polskiej Techniki Filmowej sekcji Historii Techniki i Nauk Technicznych. Na posiedzeniu został wygłoszony przez mgrą inż. Stanisława Sommera referat *Próba wyboru kryterium do oceny polskich systemów fotografii barwnej i filmu barwnego*. Autor na podstawie historii rozwoju zasadniczych kierunków omawianej dziedziny charakteryzuje kierunki prac polskich wynalazców twierdząc, „iż jedyną możliwą do przyjęcia oceną pomysłu czy wynalazku musi się opierać na jego oryginalności, na tym, czy zawiera on element nowości, istotny dla rozwoju myśli technicznej“, a nie można jej tylko opierać na praktycznej wartości pomysłu.

M. D.-K.

KRONIKA ZAGRANICZNA

*Jugostawia*MUZEUM NIKOLI TESLI W BELGRADZIE¹

Muzeum Nikoli Tesli w Belgradzie, założone w 1952 r., a otwarte dla publiczności 20.X. 1955 r., powstało zgodnie z ostatnią wolą Tesli, który przekazał na ten cel swoją osobistą spuściznę. Testament zrealizowali najbliżsi krewni uczonego, a przede wszystkim siostrzeniec, minister Sava Kosanović, sprowadziwszy spuściznę Tesli z Nowego Jorku do Belgradu.

Dużą część spadku stanowią dokumenty, które przechowuje archiwum muzeum. Materiały te są sklasyfikowane w następujących grupach:

- 1) dokumenty osobiste i biograficzne Tesli (13 780 kartek),
- 2) korespondencja między Teslą a 6900 korespondentami (75 000 kartek),
- 3) rękopisy oraz dokumenty o charakterze ściśle naukowym, jak patenty wynalazków, notatki, obliczenia, szkice itp. (34 552 kartki),
- 4) dyplomy przyznane Tesli, rozmaite dokumenty świadczące o uznaniu, jakim cieszyła się jego praca naukowa, np. wycinki prasowe,

¹ Notatka opracowana na podstawie materiałów nadesłanych Redakcji przez doc. dra M. D. Grmekę, sekretarza Jugosłowiańskiego Komitetu Historii Nauki. Działalność i dorobek naukowy N. Tesli omawia szczegółowo artykuł R. Kurdziela *Wkład Nikoli Tesli w dzieło rozwoju nauk technicznych*, zamieszczony w niniejszym nrze „Kwartalnika“.

- 5) dokumentacja techniczna prac Tesli z 5 297 oryginalnymi rysunkami,
- 6) około 1 500 fotografii Tesli i innych.

Poza materiałami archiwalnymi muzeum dysponuje zachowaną częścią biblioteki Tesli.

W salach wystawowych eksponuje się wybór dokumentów i fotografii oraz modele i makiety najważniejszych wynalazków Tesli. Spośród 6 sal wystawowych muzeum — 2 są poświęcone życiu osobistemu Tesli, a 4 — jego pracy naukowej i wynalazkom.

Muzeum ma na celu nie tylko ekspozycję pamiątek po Tesli; jest ono zarazem pomyślane jako małe muzeum techniki, obejmujące te dziedziny, w których pracował Tesla. Muzeum stara się ukazać zwiedzającym możliwie jak najbardziej przystępnie i atrakcyjnie odkrycia i wynalazki Tesli oraz drogi, którymi do nich doszedł. Dlatego też wprowadzono do wnętrza muzealnych dużo światła, ruchu, życia; tak np. modele i makiety są ruchome. Muzeum posiada również aparat projekcyjny i zwiedzający oglądają film dokumentalny o Tesli oraz inne filmy związane z problematyką muzeum.

Muzeum nie poprzestaje na przechowywaniu i ekspozycji osobistej i naukowej spuścizny Tesli. Organizuje ono również badania nad posiadanymi materiałami. Publikuje książki i rękopisy Tesli, występuje także jako rzecznik jego praw autorskich, autoryzuje wszelkie publikacje, tłumaczenia i przedruki prac Tesli. Muzeum współpracuje z instytucjami naukowymi i kulturalnymi w kraju i za granicą, starając się maksymalnie ożywić pracę naukową i badawczą w domenach działalności Tesli. Muzeum rozpoczęło też publikację podstawowych dokumentów ze swych zbiorów. Na stulecie urodzin Tesli, które obchodzono 10.VI. 1956 r., muzeum ogłosiło po angielsku książkę *Nikola Tesla, lectures, patents and articles*. Obecnie przygotowuje się do druku książkę zawierającą rozprawy, artykuły i wypowiedzi najwybitniejszych naukowców świata o Tesli.

Muzeum nadal opracowuje i uzupełnia zbiory, obejmujące spuściznę i dorobek Tesli. Za swój cel naczelny muzeum uważa jak najszerszą popularyzację, tak w Jugosławii jak i za granicą, historycznego znaczenia dzieła Tesli dla rozwoju nauki i techniki współczesnej.

B. Ol.

Francja

DWUSETLECIE TABLICY EKONOMICZNEJ QUESNAYA

W 1758 r. F. Quesnay, lekarz nadiworny pani de Pompadour, opublikował w Wersalu *Tablicę ekonomiczną (Tableau économique)*. Ten w graficzną formę ujęty manifest fizjokratyzmu był jednocześnie pierwszą naukową próbą przedstawienia całości procesów ekonomicznych społeczeństwa.

Dwusetlecie tego epokowego dla rozwoju ekonomii politycznej dzieła uczyniła nauka francuska. 1 czerwca br. odbyły się uroczystości w rodzinnej miejscowości Quesnaya, Méré, a 3 czerwca — w Sorbonie. Jednocześnie otwarta została w Paryżu wystawa rękopisów Quesnaya.

E. O.